

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA — KIEROWNIKA URZĘDU GOSPODARKI MORSKIEJ

z dnia 27 grudnia 1984 r.

w sprawie pilotażu morskiego.

Na podstawie art. 46 § 1 oraz art. 216 Kodeksu morskiego (Dz. U. z 1961 r. Nr 58, poz. 318 i z 1977 r. Nr 8, poz. 31) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pilotem morskim może być obywatel polski mający wymagane kwalifikacje i uprawnienia zawodowe oraz odpowiednie warunki zdrowotne określone w odrębnych przepisach.

§ 2. Pilotaż morski dzieli się na:

- 1) pilotaż portowy — obejmujący pilotowanie statków w portach morskich i na ich redach, a w odniesieniu do portów, które nie mają wyznaczonych red — pilotowanie statków w portach morskich i na ich kotwiczniskach oraz między portem a jego kotwiczniskami,
- 2) pilotaż stoczniowy — obejmujący pilotowanie statków i innych obiektów pływających na akwenach stoczniowych uczęszczanych przez statki morskie oraz na przyległych akwenach portów morskich, określonych przez urząd morski,
- 3) pilotaż trasowy — obejmujący pilotowanie statków na
  - a) morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym poza granicami pilotażu portowego i stoczniowego,
  - b) kotwiczniskach położonych poza akwenem morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego (kotwicznisko — Świnoujście),
  - c) torach wodnych łączących te kotwiczniska z wodami morza terytorialnego, wewnętrznymi i portowymi.
- 4) pilotaż pełnomorski — obejmujący pilotowanie statków na pozostałych akwenach Morza Bałtyckiego lub na innych akwenach morskich, na których prawo do pilotażu wynika z umów międzynarodowych.

§ 3 1. Utrzymywanie pilotażu w portach: Gdansk, Gdynia, Szczecin, Świnoujście, Kołobrzeg i Darłowo należy do przedsiębiorstw państwowych, których przedmiotem działania jest pilotaż portowy.

2. Utrzymywanie pilotażu w portach innych niż wymienione w ust. 1 należy do właściwych miejscowo urzędów morskich.

3. Utrzymywanie pilotażu stoczniowego należy do stoczni.

4. Usługi pilotowe w pilotażu pełnomorskim prowadzi przedsiębiorstwa państwowe pn. „Morska Agencja” za pośrednictwem stacji pilotażu pełnomorskiego. Funkcje stacji pilotażu pełnomorskiego wykonują Kapitanaty Portów w Gdyni i w Szczecinie.

§ 4. 1. Nadzór nad wykonywaniem usług pilotowych w pilotażu portowym, stoczniowym i trasowym sprawuje kapitan portu.

2. Nadzór nad wykonywaniem usług pilotowych w pilotażu pełnomorskim sprawuje dyrektor urzędu morskiego.

§ 5. Pracą pilotów kieruje bezpośrednio szef pilotów powołany w jednostce organizacyjnej właściwej do utrzymywania pilotażu w sposób określony regulaminem pracy pilota.

§ 6. Regulamin pracy pilota ustala pracodawca pilota w uzgodnieniu z dyrektorem właściwego urzędu morskiego i przedstawicielem środowiska pilotów.

§ 7. 1. Dyplom stwierdzający uzyskanie kwalifikacji pilota morskiego wydaje dyrektor właściwego urzędu morskiego osobie mającej:

- 1) stopień kapitana żeglugi wielkiej albo kapitana żeglugi wielkiej rybołówstwa morskiego,
- 2) 12-miesięczną praktykę pływania na statkach na stanowisku kapitana w żegludze międzynarodowej (wielkiej), zwanej dalej „żegluga międzynarodowa”,
- 3) 6-miesięczną praktykę w pilotowaniu statków, odbytą pod nadzorem pilota,
- 4) dobry stan zdrowia, potwierdzony świadectwem zdrowia,
- 5) świadectwo złożenia egzaminu kwalifikacyjnego.

2. W wypadkach uzasadnionych potrzebami portu lub stoczni dyrektor urzędu morskiego może również wydać dyplom pilota morskiego osobie mającej:

- 1) stopień oficera pokładowego I klasy albo oficera pokładowego I klasy rybołówstwa morskiego,

2) 12-miesięczną praktykę pływania na statkach na stanowisku I oficera w żegludze międzynarodowej oraz spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3—5.

3. Na wniosek szefa pilotów kapitan portu może skrócić praktykę pilotową określoną w ust. 1 pkt 3 do 3 miesięcy.

§ 8. 1. Pilot może być uprawniony do samodzielnego pilotowania statków o tonażu brutto wyrażonym poniżej w tonach rejestrowych (TR) lub w odpowiadających im jednostkach tonażowych:

- 1) do 8 000 TR — w pierwszym roku pracy w charakterze pilota,
- 2) do 15 000 TR — w drugim roku pracy,
- 3) do 30 000 TR — w trzecim roku pracy,
- 4) bez ograniczeń — po trzecim roku pracy.

2. Prawo do pilotowania zbiornikowców o nośności brutto powyżej 100 000 TR i zanurzeniu powyżej 13 m nabywa pilot po czwartym roku pracy i po ukończeniu kursu manewrowania dużymi statkami.

3. Posiadanie uprawnień określonych w ust. 1 i 2, zwanych dalej „uprawnieniami tonażowymi”, na określony akwen stwierdza zaświadczeniem kapitan portu na wniosek szefa pilotów.

§ 9. 1. Uprawnienia do wykonywania czynności pilotowych w pilotażu pełnomorskim mogą być przyznane osobie mającej:

- 1) stopień kapitana żeglugi wielkiej,
- 2) 72-miesięczną praktykę pływania na statkach na stanowisku kapitana, starszego oficera lub pilota morskiego, w tym co najmniej 24 miesiące na stanowisku kapitana statku o tonażu minimum 10 000 TR (lub odpowiadających im jednostek tonażowych) — nabytą po uzyskaniu stopnia kapitana żeglugi wielkiej,
- 3) wiek do 60 lat,
- 4) dobry stan zdrowia, potwierdzony świadectwem zdrowia.
- 5) świadectwo złożenia egzaminu kwalifikacyjnego.

2. Funkcje pilota w pilotażu pełnomorskim mogą być wykonywane do 65 roku życia, pod warunkiem dobrego stanu zdrowia, potwierdzonego corocznie świadectwem zdrowia.

3. Posiadanie uprawnień do wykonywania czynności pilotowych w pilotażu pełnomorskim stwierdza zaświadczeniem dyrektor urzędu morskiego.

4. Obowiązki pilota w pilotażu pełnomorskim mogą wykonywać posiadacze karty identyfikacyjnej pilota pełnomorskiego.

5. Kartę identyfikacyjną pilota pełnomorskiego wydaje dyrektor urzędu morskiego zgodnie z zapotrzebowaniem morskiej agencji i w uzgodnieniu z przedstawicielem środowiska pilotów.

§ 10. 1. Dyrektor urzędu morskiego zarządza przeprowadzanie co 5 lat okresowych sprawdzianów kwalifikacji pilotów i aktualności ich wiedzy w zakresie wykonywanych obowiązków oraz stanu zdrowia.

2. Negatywny wynik sprawdzianu powoduje konieczność ponownego złożenia egzaminu kwalifikacyjnego.

§ 11. Zmiana przez pilota akwenu, na którym wykonuje swoje usługi, bądź powrót do obowiązków pilota, z wyjątkiem pilotażu pełnomorskiego, po przerwie ponad 9-miesięcznej może nastąpić po odbyciu praktyki w nowych warunkach przez okres ustalony przez kapitana portu w porozumieniu z szefem pilotów.

§ 12. 1. Obowiązek korzystania z usług pilota w pilotażu portowym, stoczniowym i trasowym na określonych statkach i akwenach wprowadza dyrektor urzędu morskiego.

2. Obowiązek korzystania z usług pilota w pilotażu pełnomorskim, wynikający z porozumień międzynarodowych, wprowadza Minister — Kierownik Urzędu Gospodarki Morskiej.

3. Szczegółowe warunki korzystania z usług pilotów określa dyrektor urzędu morskiego.

§ 13. 1. Kapitan portu może zezwolić jednorazowo lub na określony czas kapitanowi statku, obowiązkanemu do korzystania z usług pilota, na manewrowanie statkiem bez pilota, jeżeli nie zagraża to bezpieczeństwu żeglugi.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może być cofnięte przez kapitana portu przed upływem terminu ważności.

3. Warunki i tryb wydawania zezwoleń, o których mowa w ust. 1, określa dyrektor urzędu morskiego.

§ 14. 1. Pilot wykonuje obowiązki w przepisowym umundurowaniu.

2. Krój umundurowania oraz wzory dystynkcji i oznak pilotowych regulują odrębne przepisy.

§ 15. 1. Jeżeli wykonanie usługi pilotowej stwarzałoby niebezpieczeństwo dla statku, portu, stoczni lub zagrażałoby bezpieczeństwu żeglugi, pilot powinien o tym zawiadomić kapitana portu.

2. W wypadku określonym w ust. 1 pilot może wstrzymać czynności pilotowe w oczekiwaniu na dyspozycje kapitana portu.

3. Kapitan portu na wniosek pilota może zarządzać przerwaniem lub odwołaniem czynności pilotowych, powiadamiając szefa pilotów o wydanych dyspozycjach.

§ 16. 1. W razie stwierdzenia rażącego naruszenia przez pilota przepisów regulujących ruch i postój statków, dyrektor urzędu morskiego na wniosek kapitana portu może ograniczyć na okres od 3 do 12 miesięcy uprawnienia tonażowe do odpowiednio niższej pojemności określonej w § 8 ust. 1.

2. Gdy naruszenie przez pilota przepisów miało związek z wypadkiem morskim podlegającym rozpatrzeniu przez izbę morską, dyrektor urzędu morskiego na wniosek kapitana portu może, jeżeli względy prewencyjne tego wymagają, ograniczyć lub zawiesić uprawnienia tonażowe pilota do czasu wydania prawomocnego orzeczenia przez izbę morską.

3. Decyzję wydaną na podstawie ust. 1 lub 2 urząd morski przesyła pilotowi, a kopią decyzji — pracodawcy pilota.

§ 17. 1. Egzaminy oraz sprawdziany przewidziane w rozporządzeniu przeprowadzają komisje egzaminacyjne.

2. Komisję egzaminacyjną powołuje dyrektor właściwego urzędu morskiego na wniosek kapitana portu.

3. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi przedstawiciele urzędu morskiego, kapitanatu portu, przedsiębiorstwa państwowego, które zatrudnia pilota, oraz środowiska pilotów.

4. Za udział w pracach komisji egzaminacyjnej przysługuje osobom wchodzącym w jej skład wynagrodzenie na zasadach przewidzianych dla członków komisji przeprowadzającej egzaminu na stopnie oficerskie członków załóg polskich statków morskich.

5. Programy egzaminów kwalifikacyjnych i sprawdzianu pilotów oraz wzory dyplomów, świadectw i zaświadczeń określają szczegółowe przepisy wydane przez Ministra — Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej.

§ 18. Piloci, którzy uzyskali uprawnienia tonażowe przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zachowują je bez dodatkowych warunków, z prawem do ich zwiększenia na zasadach ustalonych w rozporządzeniu.

§ 19. Zaświadczenia o posiadaniu uprawnień do wykonywania czynności pilotowych w pilotażu pełnomorskim, wydane na podstawie dotychczas obowiązujących

przepisów, podlegają wymianie w terminie do 31 grudnia 1985 r. na zaświadczenia przewidziane rozporządzeniem, bez dodatkowych warunków.

§ 20. Traci moc rozporządzenie Ministra Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej z dnia 16 września 1974 r., w sprawie pilotażu morskiego (Dz. U. Nr 35, poz. 205).

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 marca 1985 r.

Minister — Kierownik Urzędu Gospodarki Morskiej:
J. Korzonek